

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/551/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113223627
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7113223627.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, proti žalovanému Q. N., Q. G. XXX, o zaplatenie 2 157,47 € s prísl., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného OZ právna pomoc spotrebiteľom, Košice, Sofijská 13, IČO: 42 247 268, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu 41C/30/2014-54 z 29.5.2015 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

M e n í uznesenie vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania 198,43 €, pozostávajúcich z trov právneho zast., nepriznáva.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) uznesením konanie zastavil, žalovanému náhradu trov konania nepriznal, vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania 198,43 €, pozostávajúcich z trov právneho zast., ktoré je žalobca povinný zaplatiť na účet jeho zástupcu JUDr. Ladislava Mikluša, Košice, Stará Baštová 2, do 3dní od právoplatnosti uznesenia a žalobcovi vrátil súdny poplatok 122,30 € cestou Slovenskej pošty, a.s., do 3 dní od doručenia právoplatného uznesenia.

V odôvodnení uznesenia, o. i., uviedol, že o trovách konania rozhodol podľa § 146 ods.2 prvá veta O. s. p. (jeho znenie citoval), že uvedené zákonné ust. upravuje tie prípady náhrady trov zastaveného konania, keď k zastaveniu došlo v dôsledku procesného návrhu účastníka, akým späťvzatie žaloby nepochybné je, že v takom prípade je ten, kto zavinil zastavenie konania povinný nahradiť trovy konania procesnej protistrane, že musí vždy skúmať, kto má vinu na zastavení konania a podľa toho rozhodnúť o náhrade trov, že vzhľadom na uvedené skutočnosti, keďže žalobca späťvzatím žaloby bez uvedenia dôvodu z procesného hľadiska zavinil zastavenie konania, je povinný uhradiť jeho trovy, že žalovaný, ktorý má právo na náhradu trov konania si žiadne trovy neuplatnil, preto tomuto účastníkovi náhradu trov konania nepriznal, že vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov právneho zast. spolu 198,43 €, t.j. za 2 úkony právnej služby po 91,29 € (prevzatie a príprava zast., vyjadrenie k žalobnému návrhu) + režijný paušál 7,81 € a 8,04 € - podľa § 10 ods.1, § 14 ods.1 písm. a),b), § 16 ods.3 vyhl.č.655/04 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, že trovy konania spolu 198,43 € je žalobca povinný zaplatiť podľa § 149 ods.1 O. s. p. na účet zástupcu vedľajšieho účastníka a, že pri výpočte odmeny zástupcu vedľajšieho účastníka vypočítal základnú tarifnú odmenu za 1 úkon právnej pomoci z hodnoty pohľadávky bez prísl. podľa cit. vyhl. v platnom znení.

Žalobca proti výroku o jeho povinnosti uhradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zast. podal v zákonnej lehote a z uvedených dôvodov nasledovné odvolanie. [1] Napáda rozhodnutie súdu, ktoré (aj podľa odôvodnenia) neobsahuje žiadne zdôvodnenie účelnosti trov právneho zast. vedľajšieho účastníka. Pre nespornosť podotýka, že týmto nenapáda otázku samotného právneho zast. ako takého (v zmysle zásady, že každý sa môže dať zastupovať advokátom), ale účelnosť nákladov na toto zastúpenie a nepreskúmateľnosť aplikácie zákonného ust., na základe ktorého súd rozhodol o povinnosti k náhrade trov konania. Súd pri posúdení otázky účelnosti trov právneho zast. vedľajšieho účastníka nevzal do úvahy, že ide o subjekt, ktorý ex lege je považovaný za odborne spôsobilý na vykonávanie práve toho, k čomu si najíma zástupcu a teda že danú činnosť môže vykonávať aj sám. To napokon skonštatoval (citoval, čo skonštatoval) v uznesení 6MCdo 9/2013 z 20.6.2014 ohľadne

nároku vedľajšieho účastníka na náhradu trov právneho zast. aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len NS SR). [2] Trovy právneho zast. by pritom mali predstavovať náhradu odmeny za právnu pomoc pri predložení podania, ktoré svojím obsahom je šablónovitým opakovaním podaní predkladaných v nespočetnom množstve prípadov. Vedľajší účastník sa deklaruje ako subjekt na ochranu spotrebiteľa a práve vďaka tomu mu právna úprava priznáva osobitné postavenie spomedzi subjektov rovnakej právnej formy. Ak je nejakému subjektu priznané určité osobitné postavenie (viď § 25 zák.č.250/07 Z. z.) aj vo vzťahu k súdnemu konaniu, potom sa vychádza z logického predpokladu, že tento subjekt bude odborne, personálne a materiálne pripravený na vykonávanie svojej činnosti. V opačnom prípade by bolo minimálne nelogické, aby osobitné postavenie sa priznávalo subjektu, ktorý nie je schopný a spôsobilý realizovať svoju činnosť. „Predloženie“ podanie vedľajšieho účastníka je zhodné, ako predkladá v iných veciach. Teda ich môže, vzhľadom na svoje osobitné postavenie a odborné zameranie, predkladať sám. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie NS 6MCdo 5/2013, ktoré sa týka priamo účelnosti náhrady trov konania zástupcovi vedľajšieho účastníka (citoval z jeho odôvodnenia). Združenie - vedľajší účastník v tomto prípade namiesto toho, aby zastupovalo spotrebiteľa, aby vystupovalo prostredníctvom svojich odborne vyškolených zamestnancov a členov vstupuje do konania vždy už zastúpené zástupcom, a to pravidelne vo všetkých konaniach a bez výnimky. Odôvodnené právne zastupovanie môže byť na mieste len v mimoriadne obtiažnych právnych veciach. V opačnom prípade (kam patrí aj zastupovanie šablónovitým spôsobom a predkladanie formulárových podaní) ide o zneužívanie zák., pretože samotné združenie nie je zamerané na vykonávanie svojej činnosti. S ohľadom na uvedené skutočnosti preto tvrdí, že rozhodnutie o priznaní náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi je nedôvodné a nezákonné. [3] Súd nezákonne priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov aj preto, že tento subjekt ani nemá procesné postavenie vedľajšieho účastníka. § 93 O. z. v znení účinnom do 31.12.2014 síce výslovne neupravoval požiadavku na súhlas s účasťou vedľajšieho účastníka. Citoval, čo však skonštatoval NS v rozhodnutí R 62/2014. S účinnosťou od 1.1.2015 bola na základe zák.č.353/14 Z. z. do textu O. s. p. prevzatá podmienka, ktorú právna prax už predtým formulovala. Zákonodarca výslovne stanovil požiadavku preukázania súhlasu už spolu s oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka do konania. Súd v odôvodnení uvádza, že žalovaný nevyjadril svoj nesúhlas s účasťou vedľajšieho účastníka v konaní a preto má za to, že absenciu súhlasu nemožno považovať za nesúhlas. Záver súdu nemá oporu v zák. Absencia súhlasu znamená, že súhlas s účasťou nejestvuje, pričom nie je podstatný dôvod, pre ktorý sa tak stalo (teda prečo súhlas nie je daný). Ako vyplýva z dôvodovej správy k zák.č.353/01 Z. z., predkladateľ zák. sledoval zavedením novej úpravy cieľ, ktorý by bol precizovaním právnej úpravy s ohľadom na aplikačnú prax a presne ustálenie rozhodovacej činnosti aj s ohľadom na výklad podávaný NS SR. Nešlo o zavedenie nových pravidiel či podmienok, len ich spresnenie (citoval, ako sa napokon konštatuje). Na základe uvedených skutočností tvrdil, že napadnutý výrok je nezákonný a preto v súlade s § 205 ods.2 písm. a) ku § 221 ods.1 písm. f) a písm. h) O. s. p., § 205 ods.2 písm. d) a písm. f) O. s. p. navrhol napadnutý výrok zmeniť tak, že vedľajšiemu účastníkovi sa neprizná náhrada trov právneho zast.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že súhlasí s rozsudkom súdu a žiada tento potvrdiť a priznať vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zast., že vedľajší účastník ho na začiatku kontaktoval v tejto veci a on (žalovaný) požiadaval ho, aby cestou svojho zástupcu podal vyjadrenie k žalobe žalobcu, že jeho podanie ovplyvnilo rozhodnutie súdu v jeho prospech, že nebyť vedľajšieho účastníka, sám by sa nedokázal brániť a zrejme by nárok žalobcu uznal, preto sú jeho trovy účelné, v konečnom dôsledku zobral žalobca žalobu späť.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol: V uvedenej veci súhlasí v plnom rozsahu s rozhodnutím súdu a navrhuje napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Je toho názoru, že jeho vyjadrenie v tejto veci bolo konkrétne, účelné a účinné, ktoré pozitívne ovplyvnilo rozhodnutie súdu v prospech žalovaného, nakoľko zo strany žalobcu došlo k späťvzatiu žaloby. Bol v kontakte so žalovaným, ktorý súhlasil s účasťou na jeho strane a požiadaval ho o vyjadrenie k žalobnému návrhu. K účelnosti svojich trov uviedol, že má principiálne právo na náhradu trov konania, v tomto smere poukazuje na najnovšie komentáre k Občianskemu súdnemu poriadku: Števček/Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok, Komentár - 1. diel, 2. vydanie, Praha: C. H. Beck, 2012, str.331, príp. Drápal/Bureš a kol. Občiansky súdny poriadok, Velké komentáře, 1. vydání: C. H. Beck, 2009, str.607. Účelnosť úkonov právnej služby je možné posudzovať iba cez objektívne kritéria, teda či v konečnom dôsledku úkon právnej služby bol spôsobilý pozitívne v prospech účastníka ovplyvniť rozhodnutie súdu. Takáto náhrada by mohla byť nepriznaná len v prípade, ak by niektoré úkony právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom boli zbytočné, napr. námietka premičania po späťvzatií žaloby, resp. neúčelné 2 x zopakované vyjadrenie, ale táto náhrada nemôže byť nepriznaná len na základe toho, že združenie spotrebiteľov sa dalo v konaní pred súdmi zastúpiť advokátom. Početnosť spotrebiteľských vecí žalobcu s obdobným

skutkovým a právnym základom pojednávaných na všeobecných súdoch determinoval svojím postupom výlučne žalobca, v ktorých hromadne žaluje formulárovými žalobami spotrebiteľov žijúcich často na hranici existenčného minima, o zaplatenie záväzkov spravidla z neprijateľných zmluvných podmienok, či z premlčaných nárokov. Advokátovi nemôže byť na ujmu postup, ak z formálnej stránky upravuje každé svoje podanie podobne a taktiež mu nemôže byť na ujmu, keď na podobnú situáciu používa podobnú, príp. aj identickú právnu argumentáciu, nakoľko treba mať na zreteli, že príprava vzoru právnej argumentácie si vyžaduje taktiež odbornú znalosť a čas na prípravu. Žalobca taktiež využil právo a nechal sa zastúpiť advokátom, ktorý si uplatňuje rovnako trovy právneho zast., pričom aj zástupca žalobcu používa pre množstvo prípadov štruktúrou aj právnu argumentáciu podobné podania. Takáto prax je v právnom prostredí úplne bežná. Občianske združenia na ochranu práv spotrebiteľov vznikli práve preto, že v posledných rokoch došlo k nárastu veľkého počtu žalôb a alarmujúcemu počtu exekúcií na spotrebiteľov, ktorí sa nedokázali voči nekalým praktikám silnejšej zmluvnej strany účinne brániť. Práve pomoc zo strany týchto združení zmiernila dôsledky na majetkovú alebo sociálnu sféru spotrebiteľov, ktorí sami nedisponujú právnickým vzdelaním a nedokážu byť rovnocennou zmluvnou stranou k dodávateľovi. V tejto súvislosti poukázal aj na legislatívu EÚ a to na Zmluvu o fungovaní EÚ a citoval, čo sa v jej čl.169 ods.1. Ak by jeho trovy neboli účelné vynaložené, potom sú neúčelné vynaložené aj trovy právneho zast., napr. dopravných podnikov, dopravných inšpektorátov PZ, bánk, poisťovní, vymáhateľských spoločností, mobilných operátorov, dodávateľov energií a iných žalobcov, pre ktorých je charakteristické, že sa dajú zastúpiť advokátom, čo nie je v rozpore s dennodennou realitou nielen na tomto súde, ale na všetkých súdoch v SR. Čl.47 ods.2 Ústavy SR zaručuje každému právo na právnu pomoc v konaní (akomkoľvek, aj menej náročnom) pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zák. Je nepochybné, že je riadnym účastníkom, teda v súlade s cit. čl. Ústavy SR, aj O. s. p. má právo vždy si zvoliť na zastupovanie advokáta od začiatku konania, nie iba podľa náročnosti prípadu. Ak by mal súd prijať argumentáciu žalobcu, tak potom - vzhľadom na jeho nepochybne profesionálne vymáhanie pohľadávok -, by sa malo to isté pravidlo aplikovať na neho samotného a aj úkony jeho zástupcu, keďže sú podávané hromadne a rutinne, by mal potom súd označiť za neúčelne a náhradu trov konania mu nepriznávať. Priznanie jeho trov môže byť účinným prostriedkom na to, aby sa v budúcnosti zdržal hromadného podávania tisícov nedôvodných žalôb z neprijateľných zmluvných podmienok, či premlčaných nárokov voči spotrebiteľom, v opačnom prípade ho to bude k tomu naďalej motivovať, nakoľko mu žiadna ujma nevznikne, ani v prípade prehratého sporu. Poukázal na nedávne rozhodnutia v obdobných veciach, v ktorých súdy konštatovali účelnosť vynaložených jeho trov konania, napr.: Krajský súd (ďalej len KS) Banská Bystrica: 12Co441/2013-152 z 26.2.2015, 13Co1053/2014-118 z 21.4.2015, 14Co550/2013-103 z 18.11.2014, 15Co7/2014-81 z 25.3.2015, 16Co 1074/2014-161 z 18.3.2015, 17Co 186/2014-149 z 19.2.2015, 17Co139/2014-99 z 10.2.2015, KS Prešov: 1Co10/2015-100 z 24.2.2015, 2Co55/2015-69 z 26.3.2015, 3Co9/2015-183 zo 6.5.2015, 4Co280/2014-76 z 13.5.2015, 5Co30/2015-70 z 24.3.2015, 6Co298/2014-184 z 27.2.2015, 7Co123/2015-77 z 28.4.2015, 9Co97/2014-93 z 25.6.2015, 15Co54/2015-71 z 18.3.2015, 16Co6/2015-68 z 21.5.2015, 17Co20/2015-78 zo 17.2.2015, 18Co204/2014-80, 20Co215/2014-82 z 28.10.2014, 21Co83/2015-111 z XX.X.XXXX.

Uznesenie, okrem výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka, nebolo odvolaním napadnuté nadobudlo právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O. s. p.), preto nebolo v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmané.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods.1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a zistil, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie (§ 219) uznesenia ani na jeho zrušenie (§ 221 ods.1), preto ho podľa § 220 O. s. p. zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamena iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil

zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

Žalobcom uplatnený odvolací dôvod podľa 205 ods.2 písm. f) O. s. p. je daný.

V prejednávanej veci trovy uplatnené vedľajším účastníkom, pozostávajúce z trov právneho zast., nie sú v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania, preto ich nemožno považovať za účelne vynaložené a to aj napriek vyjadreniu žalovaného a vedľajšieho účastníka k podanému odvolaniu. Z rozhodovacej činnosti súdov, týkajúcej sa priznávania trov právneho zast. vedľajšiemu účastníkovi je zrejмый právny názor, že trovy vynaložené vedľajším účastníkom, pozostávajúce z trov právneho zast., nie sú v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania, preto ich nemožno považovať za účelne vynaložené. Je potrebné poukázať i na skutočnosť, že vedľajší účastník - vzhľadom na svoj cieľ - bol vytvorený na ochranu spotrebiteľa, sú jeho výdavkami výdavky na financovanie jeho účelu a výdavky na jeho správu, teda z uvedeného vyplýva, že samotný vedľajší účastník je spôsobilý a schopný chrániť záujmy spotrebiteľa. Vedľajší účastník má právo zvoliť si pri účasti v konaní zástupcu, avšak takto vynaložené trovy nemožno považovať za účelné bránenie práva samotného účastníka v konaní. Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, tak fyzickej, ako aj právnickej osobe, a hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v Čl.47 ods.2 Ústavy SR majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania a v tejto súvislosti má vedľajší účastník rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní v súvislosti so svojim zastúpením v rámci zák. upravených možností, t. j. nie je vopred vylúčený z možnosti zvoliť si na svoje zastupovanie advokáta, avšak tým, že sa mu neprizná náhrada trov konania - trov právneho zast., pretože sa nepovažujú za účelne vynaložené, lebo neboli v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania (nález II.ÚS78/03 z 9.9.2004 Ústavného súdu SR), nie je porušené jeho základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa Čl.47 ods.2 a 3 Ústavy SR. Znenie § 137 O. s. p. (účinné od 1.1.2012) síce medzi trovy konania zahŕňa i náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, avšak ide o náhradu výdavkov právnickej osoby, nie o odmenu za zast., ak je zástupcom advokát tejto právnickej osoby. Napokon treba dodať, že paušálny vstup vedľajšieho účastníka do všetkých konaní, v ktorých žalobca vystupuje, bez zreteľa na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nemožno považovať za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. S prihliadnutím na cieľ vedľajšieho účastníka, ktorým je ochrana a presadzovanie oprávnených záujmov spotrebiteľa, a na konkrétne okolnosti prípadu a to najmä skutočnosť, že vstúpil do konania ako profesijná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, a splnomocnil na svoje zastupovanie advokáta, hoci zo samotnej jeho podstaty vyplýva, že musí byť schopný pomáhať tomu účastníkovi konania, na strane ktorého vstupuje do konania, nemožno - ako už bolo uvedené - považovať jeho trovy za účelne vynaložené a tiež nemožno opomenúť skutočnosť známu odvolaciemu súdu z iných vecí, v ktorých je ten istý žalobca, ako v prejednávanej veci, že aj iné subjekty s rovnakým predmetom činnosti (cieľom) ako vedľajší účastník, vstupujú do toho istého konania na strane žalovaného ako vedľajší účastník a na svoje zastupovanie splnomocňujú advokáta, čo nutne vedie k úvahe, že primárnou pohnútkou pre vstup do konania nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa.

Podľa § 224 ods.1 O. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 151 ods.1 prvá veta O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O náhrade trov odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, lebo ani účastník konania, ani vedľajší účastník to nenavrhli.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.